

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobce: **A. B.**, narozen „X“, státní příslušník Afghánistánu,
t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců, Vyšní Lhoty 234, 739 51
Vyšní Lhoty,

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,**
sídlem Masarykova 930/27, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2021, č. j. KRPU-51245-39/ČJ-2021-040022-ZZ,

takto:

I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 24. 4. 2021, č. j. KRPU-51245-39/ČJ-2021-040022-ZZ, **se pro vadu řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 24. 4. 2021, č. j. KRPU-51245-39/ČJ-2021-040022-ZZ, jímž byla podle § 129 odst. 7 zákona č.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) prodloužena doba žalobcova zajištění za účelem jeho předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 stanovená rozhodnutím žalované ze dne 28. 3. 2021, č. j. KRPU-51245-24/ČJ-2021-040022-ZZ, o 37 dnů.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že žalovaná v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) nezjistila stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť se dostatečně nevypořádala s možností, že je žalobce nezletilou osobou. Provedené vyšetření kostního věku považoval žalobce za nedostatečné. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 107/2020 a Městského soudu v Praze sp. zn. 19 A 5/2021 žalobce zdůraznil, že výsledek vyšetření věku (v jeho případě 19 let) nemůže zpochybnit jím udávaný věk a že si žalovaná měla obstarat další podklady, např. psychologické vyšetření, komunikaci s rumunskými orgány, případně s diplomatickým zastoupení Afghánistánu v České republice. Žalobce uzavřel, že nebyly odstraněny pochybnosti, tudíž závěr žalované o jeho skutečném věku nemá dostatečnou oporu ve správním spisu.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná ve svém vyjádření připomněla okolnosti a důvody žalobcova zajištění. Uvedla, že při dřívějším zajištění Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje, bylo ve Fakultní nemocnici Brno provedeno RTG vyšetření zápěstí levé ruky (kostní věk podle Pyle-Greulich) se závěrem, že žalobci bylo 19 let. Žalovaná proto označila žalobcovo tvrzení, že je mu sedmnáct let, za účelové a dodala, že žalobce je nedůvěryhodný a zneužívá azylový systém. Žalovaná citovala judikaturu týkající se určování věku cizinců (zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 87/2019, 5 Azs 107/2020, 2 Azs 38/2017 a Městského soudu v Praze sp. zn. 19 A 5/2021 a 16 A 5/2021) a popřela, že by žalobce byl nezletilý. Podotkla, že zabývala posouzením systémových nedostatků v Rumunsku a dodala, že sám žalobce ve správním řízení neuvedl žádný důvod, proč by se nemohl do Rumunska vrátit. Žalovaná uzavřela, že postupovala zcela v souladu s právními předpisy, rozhodnutí vydala v souladu se zákonem a náležitě ho odůvodnila. Navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

4. O žalobě soud v souladu s § 172 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců rozhodl bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nenavrhл nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
5. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlížet toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

6. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Mezi účastníky řízení je sporná zejména otázka žalobcova věku. Při hodnocení žalobcových námitek vycházel soud především z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2019, č. j. 7 Azs 87/2019-22, na který ve svém vyjádření poukazovala žalovaná. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil, že „... otázka určování věku ve vztahu k posouzení zletilosti cizinců je velmi významná s ohledem na možný zásah do základních práv cizince, jak konstatoval městský soud. Stejně tak je významné, že se statusem nezletilé osoby bez doprovodu jsou spojena práva (viz např. čl. 6 a 8 nařízení Dublin III, § 119 odst. 9, § 119a odst. 3, § 124 odst. 5, 6, či § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců), která mohou být motivací ke zneužití azylového systému a získání výhody postavení nezletilé osoby. Existuje zde tedy zřejmý zájem na určení věku cizinců, respektive na určení, zda se jedná o osobu zletilou či nikoli.
8. Konkrétní postup určování věku osob není v zákoně o pobytu cizinců stanoven. Rovněž judikatura, jak na národní tak evropské úrovni neposkytuje jednoznačnou odpověď na otázku, jakým přesným způsobem by měl být určován věk v případech, kdy dotčená osoba nedisponuje žádným dokladem totožnosti a její tvrzení s ohledem na mentální vyspělost a fyzické vzezření vedou k důvodným pochybnostem. Určité shrnutí uvedené problematiky lze nalézt v dokumentu Rady Evropy „AGE ASSESSMENT: Council of Europe member states' policies, procedures and practices, respectful of children's rights in the context of migration“. Uvedený dokument preferuje zjišťování věku na základě pohovoru s dotčeným cizincem vedeného kvalifikovaným profesionálem (dětským psychologem či lékařem), shromáždění a posouzení relevantních dokumentů, či získání a ověřování informací ze země původu cizince. Připouští nicméně rovněž určení věku prostřednictvím lékařského vyšetření. Shrnuje, že v jednotlivých státech napříč Evropou je pro určení věku využíváno lékařské vyšetření zahrnující stanovení kostního věku pomocí rentgenu ruky (zápěstí), dentální analýzy či rentgenu dutiny ústní, nebo lékařské vyšetření zahrnující posouzení fyzické vyspělosti (mj. na základě vývoje pohlavních orgánů).
9. Český právní řád upravuje možnost využití lékařského vyšetření za účelem určení věku cizince v případě zjišťování věku žadatele o udělení mezinárodní ochrany. ... Konkrétní metody, které je nutné při lékařské prohlídce použít, stanoveny nejsou. Jak právní řád České republiky, tak právní předpisy Evropské unie tedy za určitých okolností předpokládají provedení lékařské prohlídky za účelem určení věku cizinců, byť tuto upravují toliko pro případy zjišťování věku žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nikoliv pro účely řízení o zajištění cizinců. Judikatura Nejvyššího správního soudu pak připouští výsledek lékařského vyšetření jako důkazní prostředek při určení věku cizince rovněž v řízení vedeném podle zákona o pobytu cizinců, a to i přímo v řízení o zajištění cizince. V rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017-28, připustil Nejvyšší správní soud implicitně jako důkazní prostředek při určení věku cizince výsledek lékařského vyšetření kostního věku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

10. *Z výše uvedeného vyplývá, že pro určení věku cizince existuje řada různých postupů, jejichž výsledky mohou mít přirozeně ve vztahu ke zjištění skutečného věku cizince různou míru průkaznosti. Jak v této souvislosti správně konstatoval městský soud, je přitom povinností správního orgánu zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (zásada materiální pravdy). Za situace, kdy existují důvodné pochybnosti o věku, který cizinec sám uvádí a zároveň žádným způsobem není schopen doložit, je tedy povinností správního orgánu zjistit skutkový stav ohledně cizincova věku dostatečně. Zároveň je však nezbytné posuzovat věrohodnost tvrzení cizince týkající se jeho věku. Za dostatečně zjištěného skutkového stavu je totiž ve smyslu rozsudku č. j. 2 Azs 38/2017-28 již na cizinci, aby relevantním způsobem doložil svá tvrzení, která jsou se skutkovými zjištěními v rozporu.“*
11. *Ve zmíněném rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017-28, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[o]becně vzato je na samotných lidech pohybujících se věkově kolem rozhodné hranice 18 let, aby, chtějí-li požívat výhod spojených s věkem nacházejícím se pod touto hranicí, byli schopni dostatečně přesvědčivě osvědčit, že vskutku takového, a nikoli vyššího věku jsou. Ve věku kolem 18 let totiž již až na zcela nečetné výjimky mají rozumové schopnosti a osobnostní vyzrálост rozvinuty v takové míře, že mohou a mají vědět, kdy se narodili. Zejména takovou znalost lze spravedlivě požadovat po běžných lidech pocházejících z civilizovaných, byť často velmi chudých poměrů, tedy po běžných občanech Pákistánu, Bangladéše, Indie, Íránu, Egypta, Sýrie, Tuniska či třeba Iráku. Pokud tvrdí, že datum svého narození neznají, anebo údaje o datu svého narození mění (oproti původnímu věku nad 18 let začnou udávat věk pod touto hranicí), bude to často signálem jejich účelového jednání ve snaze získat cizineckoprávní výhody spojené s nižším věkem.“*
12. *V projednávané věci z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobce konzistentně uváděl datum svého narození 1. 1. 2004, stejné datum žalobcova narození obsahuje i Schengenský informační systém, v němž je žalobce na základě žádosti Rumunska veden jako nežádoucí cizinec. Soud dále nepřehlédl, že správní spis zahrnuje také rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, ze dne 26. 1. 2021, č. j. KRPB-15118-14/ČJ-2021-060022-Z, v němž jsou zachyceny informace, které o sobě žalobce uvedl při podání vysvětlení dne 26. 1. 2021. Žalobce tehdy popsal, že v šesti letech začal chodit do školy, vychodil deset tříd, a když nastoupil do jedenácté třídy, jeho otec mu řekl, že chození do školy je pro něj nebezpečné a že musí opustit zemi. Žalobce přestal chodit do školy a po čtyřech dnech opustil Afghánistán. Soud shledal, že žalobcem uváděné okolnosti, za kterých vycestoval ze země svého původu, korespondují s jím udávaným věkem sedmnácti let. Žalobce přitom datum svého narození znal a údaje o něm nijak neměnil, tudíž jeho jednání nelze bez dalšího označit za účelové ve snaze získat výhody spojené s nižším věkem, jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 2 Azs 38/2017-28. Zdejší soud nicméně souhlasí s tím, že žalobcovo vzezření mohlo vyvolat pochybnosti o tom, zda se jedná o osobu nezletilou, či nikoli, a že tedy bylo namístě provést vyšetření za účelem ověření žalobcova věku.*
13. *K jednotlivým metodám určení věku Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, publ. pod č. 4058/2020 Sb. NSS, poukázal „... na obecně dostupnou praktickou příručku k posuzování věku, kterou vypracoval Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO – European Asylum Support Office, druhé vydání, 2018), v níž je – s poukazem na odbornou literaturu – vysvětleno, že je vyhodnocován tvar, velikost kostních částí a stupeň osifikace epifyzy právě pomocí rentgenu ruky, který je porovnán:*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

a) podle radiologického atlasu, který obsahuje standardní snímky příslušného věku a pohlaví k určení vývojového stadia; referenční publikací se stal atlas Greulich a Pyleho (GP) – tato metoda je výsledkem studie z roku 1935.

b) podle jednotlivých kostí, kde je stupeň zralosti určován u jednotlivých kostí a kombinuje se pro účely výpočtu celkového stadia zralosti, což se opírá o přístup Tannera-Whitehouse (TW), který je aktuálnější a dostupný ve třech vydáních.

14. Nejvyšší správní soud nepopírá, že i metoda GP může být použita při odhadu kostního věku, avšak má pochyby, že je metodou nejpřesnější, resp. přesnější než metoda TW3, která odděleně hodnotí jednotlivé kosti. Ostatně to, že celosvětově užívanou metodou první volby je metoda TW3 potvrzuje i odborné stanovisko doc. RNDr. H. K., CSc., které krajský soud provedl k důkazu během jednání.
15. Současně lze komparativně lze poukázat např. na judikaturu švýcarského Federálního správního soudu, která vychází z toho, že výsledek vyšetření zápěstní kosti má omezenou autoritativní hodnotu – zvláště po dosažení věku 16 let je důkazní hodnota vyšetření nižší a nelze z ní jednoznačně usuzovat na skutečný věk. Výpověď dotčeného cizince tak zjištěný výsledek vyšetření věku nemůže zpochybnit, ledaže by byl vyšší o 3 a více let oproti cizincem udávanému věku. Jako jediný důkaz je tak výsledek vyšetření kostního věku uznáván v případě, že by odchylka oproti udávanému věku byla vyšší než 3 roky; srov. rozsudky ze dne 10. 3. 2016, sp. zn. D-5785/2015, a ze dne 4. 3. 2019, sp. zn. E-7333/2018. Navíc si je třeba uvědomit, že obě uvedené metody jsou založeny na srovnávacím materiálu, u něhož je nezbytné zohlednit i jiný socioekonomický a geografický původ posuzovaných osob; srov. instruktivní rozsudek ze dne ze dne 8. 8. 2018, sp. zn. E-891/2017, na který velmi případně odkázal již Krajský soud v Plzni v citovaném rozsudku č. j. 17 A 121/2019-74, a který se vyjadřuje k relevanci jednotlivých metod, neboť v tomto ohledu bylo vedeno řádné znalecké dokazování. V daném případě tomu tak nebylo a podle názoru Nejvyššího správního soudu by bylo namístě, aby si policie, příp. Ministerstvo vnitra v rámci metodické činnosti opatřilo odborně podložený závěr o podstatě metod TW3 a GP, vč. toho, do jaké míry je možné jejich výsledky považovat za validní a za jakých okolností je nutné je doplnit.
16. K tomu je vhodné připomenout, že vedle obou uvedených lékařských metod vycházejících z rentgenového snímku karpálních kostí (ruky/zápěstí) je možné užít i jiné lékařské či nelékařské metody, jak uvedl stěžovatel v kasační stížnosti a jak je zřejmé též z příručky EASO k posuzování věku. Rozbor těchto metod by však výrazně přesahoval rámec nutného odůvodnění v této věci. Nejvyšší správní soud proto k otázce posuzování věku obecně uzavírá, že se musí jednat o rychlý postup, který může zahrnovat též lékařské vyšetření, u něhož ovšem nelze – v závislosti na užití metodě – vyloučit určitou míru chybovosti či odchylky; podle okolností tedy může být vhodná i jeho kombinace s psychosociálním hodnocením dotčeného cizince na základě jeho pohovoru se sociálním pracovníkem či psychologem.“
17. Podobně též Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 15. 3. 2021, č. j. 19 A 5/2021-37, na který odkazovala ve svém vyjádření žalovaná, konstatoval, že „... v případech, kdy zjištěný kostní věk na základě rentgenových snímků kostí ruky metodou GP není vyšší o 2 a více roků proti věku udávanému cizincem, by se nemělo jednat o jediný důkaz, na základě kterého bude určena zletilost posuzovaného. Metoda GP by podle okolností měla být kombinována s dalšími metodami, popřípadě jinými důkazy. Zdejší soud k uvedenému dodává, že podle § 50 odst. 4 správního řádu hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

pečlivě přiblíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Vyšetření cizince lékařskou metodou tak lze doplnit nejen např. psychosociálním hodnocením, dentální analýzou či rentgenem dutiny ústní, ale lze jej podle okolností případu hodnotit ve vztahu s dalšími důkazy, které cizincem udávané údaje ohledně data (roku) narození zpochybňují (potvrzují). Lze tak při hodnocení důkazů přiblížnout též k informacím o identitě a věku cizince získaných od cizozemských orgánů, zjevně nepravdivé výpovědi cizince obsahující zásadní vnitřní rozpory o jeho identitě, či informacím ze země původu apod.“

18. V projednávané věci byl žalobcův věk hodnocen metodou podle Greulich a Pyleho se závěrem, že osifikace jeho levého zápěstí a ruky odpovídá devatenácti rokům věku. Příslušné lékařské vyšetření bylo provedeno ve Fakultní nemocnici Brno dne 26. 1. 2021, tj. v době, kdy žalobci podle jím udaného data narození bylo 17 let a 26 dnů. Rozdíl mezi zjištěným kostním věkem 19 let a žalobcem uváděným věkem tak činil méně než dva roky, nikoli dva (tři) a více roků nezbytných k tomu, aby provedené vyšetření postačilo k vyvrácení žalobcem udávaného věku. S ohledem na možnou odchylku použité metody, která činí dva, resp. tři roky, a s přihlédnutím k tomu, že žalobce byl v otázce svého věku konzistentní a uváděl i tomu odpovídající skutkový příběh, soud konstatuje, že provedené vyšetření není v tomto konkrétním případě dostačující k vyvrácení žalobcem tvrzeného data narození, neboť při zohlednění možné odchylky použité metody nelze vyloučit, že se žalobce skutečně narodil dne 1. 1. 2004. Pro závěr o tom, že je žalobce zletilý, tak bylo v daném případě třeba provést další dokazování (srov. výše citované rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 107/2020-46 a Městského soudu v Praze č. j. 19 A 5/2021-37). To znamená, že skutkový stav, který vzala žalovaná za základ napadeného rozhodnutí, nemá v otázce žalobcovy (ne)zletilosti dostatečnou oporu ve správním spisu, což představuje vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
19. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobu shledal důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vadu řízení zrušil. Současně soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž bude žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
20. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovaná neměla ve věci úspěch a žalobce, který byl ve věci úspěšný, náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 18. května 2021

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T..

(K.ř.č. 1 - rozsudek)